

בְּרִשׁוֹת הַמֶּלֶךְ. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (משלי ח) וְאֵהִיָּה אֶצְלוֹ אֲמוֹן וְגו'. הַמֶּלֶךְ וְדַאי הוּא הַחֲכָמָה הַעֲלִיּוֹנָה לְמַעַלָּה, וְהַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי הוּא הַמֶּלֶךְ לְמִטָּה. אֱלֹהִים הָאֲמֵן לְמַעַלָּה, וְזוֹ הָאֵם הַעֲלִיּוֹנָה. אֱלֹהִים הָאֲמֵן לְמִטָּה, וְזוֹ הַשְּׂכִינָה שְׁלֵמֻטָּה. וְאֵין לְאִשָּׁה לַעֲשׂוֹת דְּבָר בְּלִי הַרְשׁוֹת שֶׁל בַּעֲלָהּ.

וְכֹל הַבְּנִינִים שֶׁהֵיוּ בְּדֶרֶךְ אֶצִּילוֹת, הִיָּה הָאֵב אוֹמֵר בְּאִמְרָה לֹאֵם יְהִי כֶּף - וְכֶף הִיָּה. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (בראשית א) יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. וַיֹּאמֶר, הִיָּה אוֹמֵר לְאֱלֹהִים יְהִי אוֹר, בַּעַל הַבְּנִינִים הוּא שְׂאוֹמֵר, וְהָאֲמֵן עוֹשֶׂה מִיָּד. וְכֶף בְּכָל הַבְּנִינִים שֶׁהֵם בְּדֶרֶךְ אֶצִּילוֹת הִיָּה אוֹמֵר יְהִי רְקִיעַ, יְהִי מְאֹרֶת, וְהַכֵּל מִיָּד נַעֲשֶׂה.

בְּשֶׁהֲנִיעַ לְעוֹלָם הַפְּרוּד, שֶׁהוּא עוֹלָם הַנִּפְרָדִים, אָמַר הָאֲמֵן לְבַעַל הַבְּנִינִים, נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ. אָמַר בַּעַל הַבְּנִינִים, וְדַאי טוֹב הוּא לַעֲשׂוֹתוֹ, אֲבָל עֲתִיד הוּא לְחַטֵּא לְפָנֶיךָ, מִשׁוּם שֶׁהוּא כְּסִיל. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (משלי י) בֵּן חָכָם יִשְׂמַח אֵב וּבֵן כְּסִיל תוֹגַת אָמוֹ. הִיא אוֹמְרָת, אַחַר שֶׁחֲטָאוּ תְלוּי בָאֵם וְלֹא בָאֵב, אֲנִי רוֹצֶה לְבְרֹא אוֹתוֹ בְּדִיוֹקְנִי. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (בראשית א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, וְלֹא רֹצֶה לְהַשְׁתַּתֵּף בּוֹ הָאֵב.

בְּזִמְן שֶׁחֲטָא מַה פְּתוּב? וּבְכַפְשֵׁיכֶם שְׁלַחָה אֲמַכֶּם. אָמַר הַמֶּלֶךְ לֹאֵם, וְלֹא אֲמַרְתִּי לָךְ שְׁעֲתִיד הוּא לְחַטֵּא? בְּאוֹתוֹ זִמְן גָּרַשׁ אוֹתוֹ, וְגָרַשׁ אוֹתָהּ עִמוֹ. וּמִשׁוּם זֶה פְּתוּב בֵּן חָכָם יִשְׂמַח אֵב, זֶה אָדָם שֶׁהוּא בְּדֶרֶךְ אֶצִּילוֹת. וּבֵן כְּסִיל תוֹגַת אָמוֹ, זֶה אָדָם שֶׁל בְּרִיאָהּ.

קָמוּ כָל הַחֲבָרִים וְאָמְרוּ, רַבִּי רַבִּי, וְכִי יֵשׁ פְּרוּד בֵּין הָאֵב לֹאֵם,

הִיָּה עֶבֶד מְדַעַם אֶלָּא בְּרִשׁוֹ דְּמִלְכָּא. הָדָא הוּא דְּכִתְיִב (משלי ח ל) וְאֵהִיָּה אֶצְלוֹ אֲמוֹן וְגו'. מִלְכָּא וְדַאי אִיהוּ חֲכָמָה עֲלָאָה לְעֲלָא, וְעִמּוּדָא דְאֲמֻצְעִיתָא אִיהוּ מִלְכָּא לְתַתָּא. אֱלֹהִים אוֹמְנָא לְעֲלָא וְדָא אֲמָא עֲלָאָה, אֱלֹהִים אוֹמְנָא לְתַתָּא וְדָא שְׂכִינְתָּא דְלְתַתָּא. וְאֲתַתָּא לִית לָהּ לְמַעַבְד מְדַעַם בְּלֹא רִשׁוֹ דְּבַעֲלָהּ.

וְכֹל בְּנִינִין דְּהוּוּ בְּאֹרַח אֶצִּילוֹת, הִיָּה אֲבָא אָמַר בְּאִמְרָה לְגַבִּי אֲמָא יְהִי כֶּף, וְכֶף הִיָּה. הָדָא הוּא דְּכִתְיִב (בראשית א) יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. וַיֹּאמֶר, הִיָּה אָמַר לְאֱלֹהִים יְהִי אוֹר מְאֹרֵי דְּבְנִינָא אִיהוּ אוֹמֵר, וְאוֹמְנָא עֶבֶד מִיָּד. וְהִכִּי בְּכָל בְּנִינִין דְּאֲנוּן בְּאֹרַח אֶצִּילוֹת, הִיָּה אָמַר יְהִי רְקִיעַ יְהִי מְאֹרֶת וְכֹלָא אֲתַעֲבִיד מִיָּד.

בְּרִ מְטָא לְעֲלָמָא דְּפְרוּדָא דְּאִיהוּ עוֹלָם הַנִּפְרָדִים, אָמַר אוֹמְנָא לְמְאֹרֵי בְּנִינָא, נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ. אָמַר מְאֹרֵי בְּנִינָא וְדַאי טוֹב הוּא לְמַעַבְד לִיָּה אֲבָל עֲתִיד הוּא לְמַחֲטִי קַמְךָ, בְּגִין דְּאִיהוּ כְּסִיל. הָדָא הוּא דְּכִתְיִב (משלי י א) בֵּן חָכָם יִשְׂמַח אֵב וּבֵן כְּסִיל תוֹגַת אָמוֹ, אִיָּהִי אֲמַרְתָּ בְּתַר דְּחוּבָהּ בְּאֲמָא תְלוּיָא וְלֹא בְּאֲבָא, אָנָּא בְּעִינָא לְמַכְרִי לִיָּה בְּדִיוֹקְנָא דִּילִי. הָדָא הוּא דְּכִתְיִב (בראשית א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, וְלֹא בְּעָא לְאִשְׁתַּתְּפָא בֵּיהּ אֲבָא.

בְּזִמְנָא דְּחַב מַה פְּתִיב (ישעיה נ א) וּבְכַפְשֵׁיכֶם שְׁלַחָה אֲמַכֶּם. אָמַר מִלְכָּא לְאֲמָא וְלֹא אֲמַרְתִּי לָךְ דְּעֲתִיד אִיהוּ לְמַחֲטִי. בְּהַהוּא זִמְנָא תְרִיף לִיָּה וְתְרִיף לָהּ עִמָּה. וּבְגִין דָּא פְתִיב בֵּן חָכָם יִשְׂמַח אֵב, דָּא אָדָם דְּאִיהוּ בְּאֹרַח אֶצִּילוֹת. וּבֵן כְּסִיל תוֹגַת אָמוֹ, דָּא אָדָם דְּבְרִיאָהּ.

קָמוּ כָלָהּ חֲבָרָא וְאָמְרוּ רַבִּי רַבִּי וְכִי אִית